

ЦИВІЛЬНІ

українські громадяни
у заручниках Росії

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

З 2014 року Російська Федерація викрадає українських цивільних громадян. Наразі тільки з 24 лютого 2022 року в Реєстрі зниклих безвісти за особливих обставин: **понад 25 тисяч українців**.

Серед них близько **20 000** цивільних.

І наразі звільнені лише 140 цивільних громадян, які перебували у заручниках Росії! Ці дані неостаточні, адже окупація українських населених пунктів ще триває і повну інформацію Україна зможе оцінити тільки після повної деокупації своєї території.

Водночас можна виділити три основні категорії громадян, яких безпідставно утримує РФ:

- затримані й засуджені до 24 лютого 2022 року;
- засуджені в Україні, які відбували покарання на тимчасово окупованих територіях, яких РФ після відбуття терміну покарання відмовляється повернути в Україну;
- цивільні особи, яких затримали після 24 лютого 2022 року (серед яких ще декілька категорій цивільних осіб, які звинувачуються в допомозі чи захисті своєї країни – України).

Російська сторона не має законних підстав для затримання цивільних. Цивільна особа взагалі не має права бути затриманою, а у разі, якщо таке трапилося, вона має одразу бути звільненою!

Міжнародні організації задокументували численні випадки «фільтраційних заходів», насильницьких зникнень, застосування тортур, примусової мобілізації, обмеження свободи громадян у таборах тримання іноземців, здійснені окупаційними військами щодо цивільних українців.

Наразі РФ повністю ігнорує норми міжнародного гуманітарного права стосовно цивільного населення України. Зокрема цими діями **Росія порушує 4-ту Женевську конвенцію, третя стаття якої забороняє захоплювати цивільних заручників.**

Навіщо Росія затримує цивільних громадян?

Країна-агресор використовує терор стосовно цивільних громадян як інструмент впливу на позицію України в контексті досягнення військово-політичних цілей. Росіяни розуміють, що кожний звільнений цивільний – це свідок того, як РФ порушує міжнародні норми.

Офіс Омбудсмана всіма силами намагається бодай якимось способом верифікувати та повернути додому українських громадян.

Задля прискорення процесу повернення українців, утримуваних країною-агресором, Уповноваженим налагоджено процес взаємодії з російським Омбудсманом. Досягнуті домовленості щодо створення гуманітарного коридору та повернення позбавлених свободи цивільних громадян, репатріації тяжкопоранених та тяжкохворих військовополонених. Проте значних зрушень поки не відбулося.

Наша головна мета – дізнатися, де утримуються українські цивільні заручники, який стан їхнього здоров'я та домогтися звільнення кожного цивільного.

Також наразі російській стороні надали список найбільш вразливих громадян, які незаконно утримуються на території РФ та ТОТ, а саме, громадян похилого віку (70+ років). Однак, **жодної реакції від країни-агресора не надійшло. РФ відмовляється безумовно повернути цивільних заручників!**

Усі цивільні заручники перебувають у неналежних умовах утримання, їм не надається медичне забезпечення та щоб отримати їжу, засоби особистої гігієни і задовольнити базові природні потреби вони повинні працювати не менше 12 годин на день, у них відсутня можливість отримувати передачі від рідних, а також підтримувати з ними зв'язок.

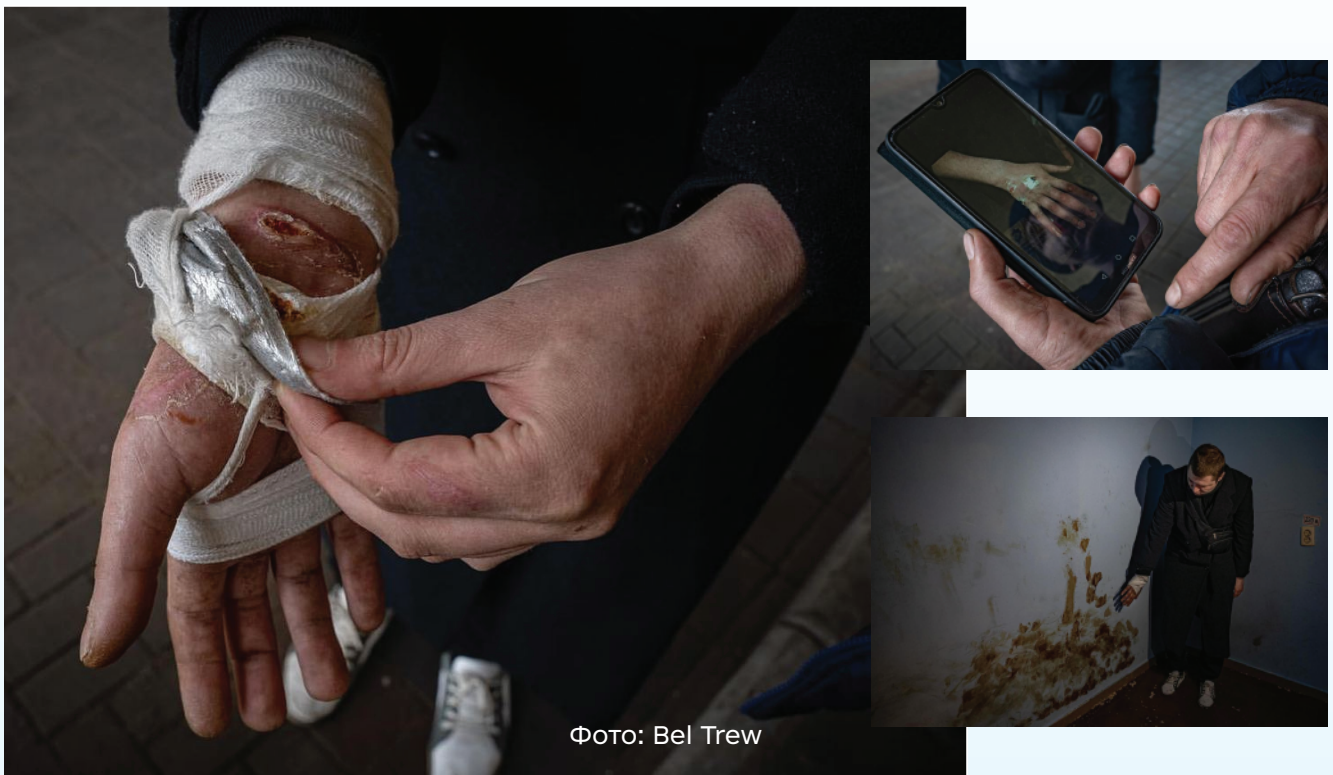

Фото: Bel Trew

Всі вищезазначені дії є порушенням положень Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, прийнятих у 1955 році Конгресом ООН з профілактики злочинності й поводження з в'язнями.

■ Україна на всіх майданчиках говорить про цивільних заручників, просить, а подекуди й вимагає, щоб світ реагував на цей факт жорстко, та чинив тиск, аби виключити РФ із організацій, де ця країна-терорист має свій голос.

Вважаємо необхідним:

– запровадження дієвих процедур механізму міжнародного правосуддя для притягнення РФ до відповідальності та забезпечення міжнародної підтримки у створенні механізму стягнення з Росії відшкодування за завдані збитки;

– напрацювання міжнародних механізмів виявлення, захисту інтересів, повернення цивільних заручників, а також примусово депортованих дітей на Батьківщину із залученням інституцій Ради Європи, Європейського Союзу, ОБСЄ, комітету ООН з прав дітей, ЮНІСЕФ, Міжнародного Комітету Червоного Хреста та інших міжнародних профільних організацій і правоохоронних органів іноземних держав.

Очікуємо рішучого засудження парламентами та урядами іноземних держав, міжнародними організаціями скоєння злочинів геноциду, екоциду та воєнних злочинів Російською Федерацією, зокрема незаконного утримування цивільних заручників, примусової депортації українських дітей, нападів на життєво важливу інфраструктуру тощо. Також очікуємо публічної підтримки діяльності Міжнародного кримінального суду, зокрема щодо розслідування і покарання за злочини геноциду та воєнні злочини.

Ситуація щодо повернення цивільних найбільш жахлива! Закликаємо світ реагувати на викрадення та утримання росіянами українських цивільних громадян!

Росія взяла в заручники цивільних – Росія їх утримує силою – Росія їх не повертає – Росія не хоче понести за це відповідальність!

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
(з 1 липня 2022 року)

✉ lubinets@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: **0 800 50 17 20**
електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua

